

Nr 5

Utrikesutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande för Sveriges del av vissa ändringar i konventionen angående upprättande av Europeiska frihandelssammanslutningen.

Genom en den 7 april 1961 dagtecknad, till utrikesutskottet hänvisad proposition, nr 146, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden samma dag, begärt riksdagens godkännande av vissa ändringar i konventionen angående upprättande av Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA), åsyftande en snabbare tull-avveckling inom sammanslutningen.

Frågan om Sveriges anslutning till konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelssammanslutningen förelades riksdagen genom propositionen 1960: 25. Samtidigt med denna framlades med propositionen nr 32 förslag till förordning angående rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelser från tulltaxan m. m. Sedan riksdagen bifallit de i nämnda propositioner framlagda förslagen (utrikesutskottets utlåtande nr 2, riksdagens skrivelse nr 140; bevillningsutskottets utlåtande nr 30, riksdagens skrivelse nr 150), har Kungl. Maj:t den 1 april 1960 ratificerat konventionen, vilken ratificerats jämväl av övriga signatärstater och trätt i kraft den 3 maj 1960. Den av riksdagen antagna förordningen har utfärdats den 13 maj 1960 (SFS nr 243).

Bestämmelserna om tullavvecklingen återfinnes i artikel 3 i EFTA-konventionen. Texten till denna artikel i svensk översättning är såsom bilaga (Bilaga I) fogad till detta utlåtande. Av EFTA:s medlemsstater tillerkändes Portugal en särställning såtillvida som tullavvecklingen för de varuslag, som är föremål för produktion i Portugal, i allmänhet skall ske under en period av högst 20 år. De för Portugal gällande avvecklingsbestämmelserna har intagits i bilaga G till konventionen, vilket dokument likaledes i svensk översättning såsom bilaga (Bilaga II) fogats till detta utlåtande och vartill utskottet hänvisar.

Enligt artikel 3 mom. 2 i konventionen skall medlemsstaternas inbördes tullar och avgifter med motsvarande verkan på industrivaror vara helt avskaffade den 1 januari 1970. Under tiden fram till denna tidpunkt skall en successiv avveckling av dessa handelshinder ske. Avvecklingen inleddes den 1 juli 1960, då en första sänkning med 20 procent av den tullsats, som gällde den 1 januari 1960 (bastullen), genomfördes. Enligt konventionens tidsschema skall nästa sänkning med 10 procent av bastullen ske den 1 januari 1962. Därefter skall tullen ytterligare reduceras den 1 juli 1963 samt

den 1 januari ettvarvt av åren 1965—1970, varje gång med 10 procent av bastullen.

I mom. 4 och 5 i artikel 3 i konventionen förutsättes emellertid möjligheten av en snabbare tullavveckling än i nu angiven takt. Rådet kan när som helst — under förutsättning av enhällighet — fatta beslut om en snabbare avvecklingstakt. Enligt nämnda moment 5 skall rådet före den 1 januari 1962 närmare undersöka möjligheten att få en snabbare tullavveckling till stånd, antingen generellt eller begränsat till vissa varusektorer eller vissa medlemsstater.

Vid EFTA:s ministerrådsmöte i Genève den 14—16 februari i år förelåg en rapport från EFTA:s generalsekreterare om möjligheten till snabbare tullavveckling. I denna rapport underströks nödvändigheten av att påskynda avvecklingen av handelshindren mellan EFTA:s medlemsstater med hänsyn dels till önskvärdheten av att avvecklingen kunde ske i samma takt som inom sexstatsmarknaden, dels till att en snabbare avveckling skulle kunna kraftigt bidra till den ekonomiska utvecklingen inom EFTA-länderna. Mot denna bakgrund beslöt ministerrådet att ändra artikel 3 i konventionen på sådant sätt att nästa 10-procentiga reduktion av tullsatserna skall ske den 1 juli 1961 i stället för som tidigare avsetts den 1 januari 1962.

För Portugals vidkommande inleddes tullavvecklingen den 1 juli 1960 med en första sänkning med 20 procent av bastullarna. Nästa sänkning med 10 procent skulle ske den 1 januari 1965. I enlighet med nu föreliggande rådsbeslut ändras samtidigt bilaga G så att denna sänkning skall ske redan den 1 januari 1963.

Departementschefen har framhållit att några märkbara störningar till följd av genomförandet av EFTA-konventionens bestämmelser icke synes ha inträffat inom medlemsstaternas näringsliv under den tid denna varit i kraft. För Sveriges del synes de första tullsänkningarna ej ha medfört några större olägenheter för produktion och arbetsmarknad. Den exportriktade industrien synes ha kunnat väl tillgodogöra sig de nya möjligheter som EFTA-marknaden erbjuder.

Departementschefen understryker vidare att ett av huvudsyftena med EFTA-konventionens tillkomst var att stärka samarbetet mellan medlemsstaterna och samtidigt förbättra möjligheterna för ett återupptagande av förhandlingarna om upprättandet av ett hela Västeuropa omfattande marknadsområde. Mot denna bakgrund är det glädjande att EFTA:s medlemsländer kunnat enas om att nästa 10-procentiga tullsänkning skall genomföras redan den 1 juli 1961, i stället för den 1 januari 1962 som tidigare avsetts. Möjligheterna till en snabbare avveckling av tullarna mellan EFTA-länderna även i fortsättningen och därmed en förkortning av tullavvecklingsperioden kommer att undersökas, och departementschefen säger sig hysa goda förhoppningar om att dessa undersökningar kommer att leda till ett positivt resultat.

Ministerrådets nu föreliggande beslut om en accelererad tullsänkning har skett i form av ändringar av artikel 3 i EFTA-konventionen samt i bilaga G till samma konvention. För Sveriges del har beslutet biträtts med förbehåll för riksdagens godkännande.

Utskottet, som inhämtat ytterligare upplysningar under ärendets föredragning, konstaterar med tillfredsställelse, att det nu blivit möjligt att redan vid instundande halvårsskifte genomföra nästa 10-procentiga tullsänkning i stället för den 1 januari 1962 såsom ursprungligen varit avsett. Utskottet vill också instämma i de av departementschefen uttalade förhoppningarna att de fortsatta undersökningarna i syfte att ytterligare förkorta tullavvecklingsperioden måtte bli framgångsrika.

På grund av vad som ovan anförts hemställer utskottet,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition, för Sveriges del godkänna de ändringar i konventionen angående upprättande av Europeiska frihandelsammanslutningen samt i bilaga G till samma konvention som förut angivits.

Stockholm den 4 maj 1961

På utrikesutskottets vägnar:

RICKARD SANDLER

Närvarande vid utskottets slutliga behandling:

från första kammaren: herrar Sandler, Boheman, Lundström, Bengtson, Elmgren, Georg Pettersson och Aspling;

från andra kammaren: herrar Bengtsson i Halmstad och Ohlin, fru Renström-Ingenäs samt herrar Alemyr, von Friesen, Heckscher, Wahlund och Allard.

**Konventionen den 4 januari 1960 angående upprättandet av
Europeiska frihandelssammanslutningen**

Artikel 3

Importtullar

1. Medlemsstaterna skola i enlighet med denna artikel sänka och slutligen avskaffa tullar och andra avgifter med motsvarande verkan — med undantag av tullar som anmälts i enlighet med artikel 6 och andra avgifter vilka omfattas av bestämmelserna i nämnda artikel — utgående vid eller i samband med import av varor, vilka äro berättigade till områdesbehandling i tullhänseende enligt artikel 4. Sådan tull eller annan avgift kallas härefter »importtull».

2. a) Från och med följande tidpunkter skola medlemsstaterna icke för någon vara tillämpa en importtull, som överstiger den procent av bastullen, som angivits för respektive tidpunkt:

1 juli 1960	80 procent
1 januari 1962	70 procent
1 juli 1963	60 procent
1 januari 1965	50 procent
1 januari 1966	40 procent
1 januari 1967	30 procent
1 januari 1968	20 procent
1 januari 1969	10 procent

b) Från och med den 1 januari 1970 skola medlemsstaterna icke tillämpa några importtullar.

3. Med de undantag, som angivas i bilaga A, utgör den i moment 2 i denna artikel omnämnda bastullen, för varje medlemsstat och för varje vara, den importtull som medlemsstaten den 1 januari 1960 tillämpar vid import av varan från andra medlemsstater.

4. Varje medlemsstat förklarar sig beredd att tillämpa lägre importtullar än som följer av moment 2 i denna artikel, om den anser att dess ekonomiska och finansiella läge och läget inom den berörda sektorn så tillåter.

5. Rådet må när som helst besluta, att importtullar skola sänkas i en snabbare takt eller avskaffas tidigare än som följer av moment 2 i denna artikel. Mellan den 1 juli 1960 och den 31 december 1961 skall rådet undersöka, huruvida det är möjligt att fatta ett sådant beslut beträffande importtullarna på vissa eller alla varor i vissa eller alla medlemsstater.

Bilaga II

Bilaga G till konventionen den 4 januari 1960 angående upprättande av Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA).

Särskilda bestämmelser för Portugal rörande importtullar och kvantitativa exportrestriktioner

1. Denna bilaga innehåller särskilda bestämmelser rörande sänkning och avskaffande av tullar, som utgå vid import av vissa varor till det portugisiska område å vilket konventionen äger tillämpning, ävensom rörande tillämpningen i Portugal av kvantitativa exportrestriktioner.

I

Importtullar

2. Bestämmelserna i momenten 4—6 i denna bilaga skola ersätta moment 2 i artikel 3 i fråga om sådana varuslag, som den 1 januari 1960 produceras inom det portugisiska område å vilket konventionen äger tillämpning och som icke avses i moment 3 i denna bilaga.

3. a) Följande varor äro undantagna från tillämpningen av moment 2 i denna bilaga:

i) varor, beträffande vilka exporten till främmande länder under den treårsperiod som slutade den 31 december 1958 genomsnittligt uppgick till minst 15 procent av produktionen inom det portugisiska område å vilket konventionen äger tillämpning; eller

ii) andra varor vilka anmälas av Portugal, även om berörda industrier icke äro sådana exportindustrier som avses i punkten i) i detta moment.

b) Portugal skall före den 1 juli 1960 underrätta rådet om de varor, beträffande vilka punkterna i) och ii) i detta moment skola tillämpas.

4. a) Från och med följande tidpunkter skall Portugal icke för någon i moment 2 i denna bilaga angiven vara tillämpa en importtull, som överstiger den procent av bastullen som angivits för respektive tidpunkt:

1 juli 1960	80
1 januari 1965	70
1 januari 1967	60
1 januari 1970	50

b) Rådet skall före den 1 januari 1970 bestämma tidsschemat för den fortsatta gradvisa avvecklingen av sådana importtullar som kvarstå efter nämnda tidpunkt, därvid gäller att ifrågavarande tullar skola vara avskaffade före den 1 januari 1980.

5. Om exporten av någon vara till främmande länder under den treårsperiod som slutar den 31 december 1959 eller under någon följande treårsperiod fram till den 1 januari 1970 genomsnittligt uppgår till minst 15 procent av produktionen av varan inom det portugisiska område, å vilket konventionen äger tillämpning, och under förutsättning att storleken av denna export icke beror på särskilda omständigheter, skall återstående tull på sådan vara avskaffas genom årliga sänkningar med 10 procent av bastullen, såvida rådet icke bestämmer annorlunda.

6. a) Portugal må när som helst före den 1 juli 1972 öka en existerande importtull eller införa en ny sådan tull på en vara, som vid tillfället i fråga icke produceras i väsentliga kvantiteter inom det portugisiska område å vilket konventionen äger tillämpning, under förutsättning att den sålunda ökade eller införda importtullen

i) är nödvändig för att främja utvecklingen av viss produktion; och

ii) icke överstiger den normala värdemässiga nivån för portugisiska mest-gynnad-nationstullar, som vid berörda tidpunkt utgå å liknande varor, vilka äro föremål för produktion inom det portugisiska område å vilket konventionen äger tillämpning.

b) Portugal skall underrätta rådet om tull, som avses tillämpad i enlighet med punkten a) i detta moment, minst 30 dagar innan tullen införes. Om en medlemsstat gör framställning därom, skall rådet undersöka huruvida de i nämnda moment angivna villkoren äro uppfyllda.

c) Portugal skall före den 1 januari 1980 avskaffa importtullar, som tillämpas i enlighet med punkten a) i detta moment. Sådana tullar skola sänkas gradvis och i en jämn takt. Portugal skall underrätta rådet om det tidsschema för tullavvecklingen, som skall tillämpas. Rådet skall på begäran av medlemsstat undersöka tidsschemat och må besluta om ändringar i detsamma.

II

Kvantitativa exportrestriktioner

7. Bestämmelserna i artikel 11 skola icke hindra Portugal att tillämpa kvantitativa restriktioner med avseende å export av en gruvprodukt varav tillgången är begränsad, om med hänsyn till de tillgängliga kvantiteterna av produkten möjligheterna att tillgodose inhemska industriens nödvändiga behov därav skulle äventyras genom export till medlemsstaternas områden. Portugal skall underrätta rådet om de restriktioner vilka det tillämpar i enlighet med detta moment, om möjligt innan restriktionerna träda i kraft, samt inleda samråd med berörda medlemsstater.